

cor eorum. Cum autē auerſi fue-
runt auferetur velamē. **H**ic po-
tes ſubdere exēplariter quō an-
gelus elēofinā orōem et ieiuniū
cōmēdat et quō ex hoc pmeruit
thobias q̄ a deo tēptaret et dō-
laēt. Vide ca. xij. Nichil videt̄
in alijs capitulis h̄ lib̄ figurale
Ināpit mo alia^o biſtoie iudith

Nabugodōzor rex
aſſiriorū cum con-
tra arphaxat egē
medozum victori-
am obtinuiſſi. ele-
uaſū ē cor eius et omnē terram
voluit ſibi ſubdere. Nam nō ſuf-
fedt ſibi regnū medozū acqui-
uiſſe quinimmo nūcios ſuos ad
libanū ſicialiam ſiriam et dama-
ſcum vſq; in iheruſalē miſit vt
tributa ſibi ſoluerent et vt eum
in regem recipēt per nuncios ī-
pauit. Et quia omnes vno aio
contradixērūt ei et remiſerūt nun-
cios vacuos et ſine hōre abiērt
indignatus ipſos p̄ potentiam
opp̄mere et ſubiugare voluit. **I**-
deo holofernē p̄ncipē milicie cū
exercitū infinito contra regionē
ocadētis miſit et omnē terrā ſibi
ſubiugari mandauit. Qui man-
datis eius obtēperās multas cī-
tates et terras cōfregit multoſq;
ipſū voluntarie recipiētes in do-
minum in deditiōne tēp̄pit. Ter-
ras que prius mādata nabugo-
donozor cōtēperāt. p̄ violentiā
eius impio ſubiugauit. **I**ſta
poſſunt applicai cōtra ābidōſos

et preſūptuoſos. Ille em̄ nabu-
godonozor qui interpretat̄ ſedēs
in anguſtia p̄ſūptuoſos et ābidō-
ſos ſigt̄ q̄ p̄ ſollicitudinē ſemp
anguſtiāt vt ad ſtatū altiorē p̄-
moueāt. Tre. p̄o. Sed et in an-
guſtia dn̄a gentiū. i. ābidō cōtra
arphaxat. i. facit aliqd̄ ſc̄m no-
tabile p̄pter qd̄ regnū medozū
.i. aliquā dignitatē obtinet et ac-
q̄rit. nō ſufficit ſibi q̄ rex ſit aſſi-
riorū et q̄ efficiat̄ rex medozū. i.
nō ſufficit ſibi dignitatē quā ab
ātiq̄ habuit vel quam de nouo
acq̄ſiuit q̄nimo ad altiora accē-
dit et ad altas dignitates et offi-
cia ambire et ea vſurpare molit̄.
Qd potiffime fit quādo videt a-
liqd̄ beneficiū vel dignitatē va-
care. qz ſci; tūc magis ſolent ad
dignitatē aſpirare. **T**ercio regū
p̄o. **A**domas autē fili; agit̄ ele-
uabat̄ dicēs Ego regō. Quid
igit̄ fit. **P**ro cōto iſti tūc quādo
vidēt elcōq; inſtare ſolent nunci-
os p̄locutores et p̄ſeucas ſuos
mittē et nūc ad vnū nūc ad ali-
ū diſcurrē multa et magna pro-
mittē vt ad regnādū ſup ipſos
et ad p̄latūā vel officiū obtinen-
dū ipſos valeant inclinaē dicē-
tes cū abſolōe illd̄ ſc̄do. reg. xv.
Quis me cōſtituat iudicē ſuper
terrā vt ad me veniāt oēs vt iu-
ſte iudicē. Sed reuera iuſto dei
iudicio fit q̄ omēs vno animo
contradiciunt ei et nuncios pro-
locutores. et ſuos ſecretos repu-
diant et contempnunt. et q̄ in

Judith.

die elōnis vbi se eligi forsan ex
istiabat oēs elōm ipsi? se oppo-
nāt. dicētes illud lucē xix. No-
lum? hūc regnare sup nos. Qd
videns ille ad holofernē pncpē
miliāe. i. ad pncpū a laycoꝝ po-
tēciā se dūtit. totq; p eos tribu-
laciōes excitat cōtra istos q; ciui-
tates et municōes. i. tpales pos-
sessiōes istoz ipedit et subuertit
dicēs illud lucē xix. Illos at qui
noluerūt me regnare sup se ad-
ducite huc et interficite Et sic p
violenciā ad dēsciendū in eum
ipōs cogit Ita q; breuiter isti cō-
pellūt dicē illud qd etiā isti dix-
erūt. Desinat obsecro ira tua cō-
tra nos. Sequit. Dem nobiscū
pacificus dñs: et vtē hūcio nrō
sic placuerit tibi. **¶** Vel allega q;
nabugodonosoz. i. dyabolus qui
vidēs se supasse arphaxat cū ex-
erātū. i. cū maloz multitudie nō
sufficiat sibi nisi in alios. i. p ma-
los pncipes et eoz officiales nō
sibi subiectos. i. i bonos et fligio-
sos manū mittat qui pmo nūci-
os suos. i. tēptaciōes leues ad e-
os mittēs repulsam patit. quia
scz statū hoies a pncipio obedire
vel subici dyabolo dedignāt. Nō
sepe fit q; pncpē miliāe sue ho-
lofernē qui interptat infirmās
vitulū saginatū. i. peccatū luxu-
riē qd inter alia viciā obtinē pnci-
pātū et qd ipinguatos delicio-
sos vitulos iuuenes et lasciuos
infirmat cōn ipōs dirigit. q; me-
diante multos superat: paucos

vero qui in auxilio sancte mulie-
ris vidue. i. beate virgimis ipsū
vincat inuenit **¶** Obi em alij nūcij
.i. alia vicia deficiūt: holoferne
.i. luxuria principatur **¶** Unde di-
citur q; cecidit timor holofernis
sup omnes habitātes terrā.

Hic dicit q; cū holoferne
omne terrā suo dño sub-
iugasset a quosdā virtu-
te armorū quosdā voluntarie cū
ympnis et canticis obuiātes eis
dem. in dicionē suā supisset. de
vniuersis vrbib; viros fortes fi-
bi in auxiliatores accepit cū q; q;
adiutorio leui? ceteros superauit
¶ Sic vero dyabolus qui quos-
dam virtute armorū. i. violencia
temptacionū superat. quosdam
vero voluntarie et quasi ex indu-
stria peccātes. de quib; dicitur
iob xxxiiij. quasi ex industria re-
cesserunt a dno: sibi subiugavit
de omnibus vrbibus et de om-
nibus statibus quosdam fortes
auxiliatores id est quosdam he-
resiarchas vel aliorum peccato-
rum patronos sibi aggregavit
quibus mediantibus de alijs fa-
cilius victorizat. Isti enim qui
alios ad peccatum incitant dya-
boli sunt auxiliatores quorum
opere vincat facilius peccatores
¶ Hic habes q; nabugodonos-
oz preceperat holoferni pnci-
pi miliāe sue q; omnes deos ter-
re destrueret et demoliretur: vt
ipse solus deus ab hijs naciōi-
b; que per holofernem possent

Judith.

subijci diceretur. Sic igitur factum est quod iudith sancta mulier caput holofernis apprehendit et sic nabugo donozor potentiam et superbiam enervauit. **I**stud applica contra presumptuosos et inuidos qui solum volunt dii dominum excellentes et incliti esse putari quia propter totis viribus laborant quod alij in magni potentes famosi eradicentur ut solum ipsi apparere inter homines videantur sicut de saturno legitur quod erictomium filium suum occidit et hoc quia vidit eum sapientem et timebat fame sue posse detrabi propter eum cum solus deus ab omnibus vellet credi. **I**sta possunt applicari contra imperium romanorum qui mediante militia sua dominos terre in reges mundi subvertebant et nomen eorum de medio submouebant regnaque ipsorum et provincias redimebant et si cum effusione sanguinis totum mundum suo imperio subiugabant solumque dii terre imperatores et domini dici in toto orbe volebant et quod abominabilius videbant leges et statuta scribebant in quibus non debere dici aut esse in orbe regem preter cesarem dicebant. **J**eremie tricesimo primo capitulo **E**ro deus vniuersis cognationibus israel et cetera. **Q**uod utique valde absurdum extitit ut reges in diuersis mundi provinciis ex consensu populorum legitime facti vel a deo instituti sola auctoritate et vic-

olentia submouerent ipsosque regibus et dignitatibus spoliarent sibique totum applicarent et se solos reges in vrbe vocari iuberent: totumque mundum a principio libertatibus et seruitutibus subiugarent dicentes illud quod sequitur infra capitulo quinto. **S**ciat vniuersa terra quod nabugo donozor est deus terre et preter ipsum alius non est. **N**on est mirum igitur si illud tam violentum stare non potuit et si sancta mulier iudith in sancta prouidencia vel ecclesia istius crudelis principis caput et potentiam amputauit. **D**ignum enim fuit quod qui solum dii terre dici volebant propter caput in imperatoriam dignitatem amitterent qua gaudebant. **S**ic et nec propter quia imperium ad translationem aliam est translatum et nullus alius habet imperij potestatem vel principatum. **D**ignum enim est quod qui usurpat aliena iusto dei iudicio perdat sua. **I**deo isti citati potest hodie dici illud quod antiquitus dictum est babilom. **P**sa. xlvij. **A**udi derelicta habitantem in confidentia que dicitur in corde tuo ego sum et preter me non est amplius. **N**on sedebo vidua et sterilitatem ignorabo. **E**t sequitur. **V**eniet tibi sterilitas et vdiuitas. **H**ic habes quod cum omnes generaliter se holoferin redderent et se potestatis eius subiicerent et se et uxores et filios civitates et bona sua eius domino subiugarent sibique

Juditha.

et extrāni suo cū lampadibus tu-
bis et tympanis occurrerēt. Dicitur
tū q̄ ista faciētes nō poterāt
ferocitatē sui pectoris mitigare.
Qua p̄pter cito ignominiose di-
cūt perisse. **Q**d sc̄z contra tirānos
crudeles p̄t allegari quoz tanta
est supbia q̄ subditoz obsequijs
beneficijs blandicijs delimiti nō
possint. sed ex hoc ad deteri? p-
uocant? et sepe ad crudelitatis o-
pera fortius iardescūt: qua p̄pter
sepe fit q̄ isti in sua potēcia glo-
riantes et desolationibus hominū
nō p̄cetes. iusto dei iudicio suc-
cūbant. **U**el dic q̄ iste est dyab-
olus: qz p̄ cito qui recipiūt ip-
sū et ei cōsencientes cōplaudent
fatui sūt si eius ferocitatē mitiga-
re credūt: qz reuera p̄pter hoc ip-
sis nō p̄cēt sed cōtra ipsos in in-
ferno fortius iardescūt. p̄. vi.
Zelus a furoz nō p̄cēt in die vi-
dicte

Addientes filij israhel po-
tenciā holofernis timue-
rūt valde ne forte ibe-
rusalē caperet. templū destruet
sancta pollueret. ciuitates eozū
frangeret. vxores et filios capti-
uaret. et iō omēs se facis operu-
erūt. ieiunijs et orōibus se hūilia-
uerūt a sacerdotes etiā opti alio-
et cinē sacrificia obtulerūt. et for-
titer ad dñm clamauerūt et oc-
cupauerūt oēs v̄tices montiū et
muris arcūderūt vias suos.
et p̄auerūt frumentū contra obfi-
dionē pugne. **S**acerdos v̄o sūm?

beliachim noīe p̄ ciuitates drai-
ibat ad orandū et recurrēdū ad
dñm et oēs v̄tē amonebat. p̄cē-
pit etiā angustas vias int̄ mon-
tes p̄ quos iter poterat eē in ibe-
rusalē custodiri ne pateret trāsic-
tus holoferni. **S**ic igit? finaliter
factū ē q̄ holofernes diuino mu-
nere fuit vict? : et iherusalē de sua
crudeli potētia liberat? **S**ic vero
kmī moraliter loq̄ndo videmus
q̄ nos filij israhel. i. xp̄iani qui deū
p̄ fidē cognoscim? videm? et au-
dim? q̄ holofernes dyabol? cū
extrāni vicioz et tēptacōnū infir-
mitatē hoīm nō cessat subiugāē
et sua potēcia oīa cōtūt et cōtur-
bat: qz sicut dicit iob xli. **N**ō ē po-
testas sup̄ terrā que cōpet? ei quā
qz cōtra nos p̄at. **I**ō valde debe-
m? a facie ei? timē et illi? malici-
as p̄cauē. a h̄ ne forte iherusalē. i.
aīaz p̄ pccm̄ capiat a tēplū deuo-
cōis destruat. sc̄ā nr̄a. i. sc̄āz viā
polluat. ciuitates h̄ ē ciuiū vni-
tates ac p̄ h̄ cōcordiā nr̄am dirū-
pat et vxorē et filios. i. caritatē
et bona opa nob̄ tollat. et iō ad
obuiādū malicijs ei? quilibz dicit
occurrē v̄tice mōtiū. i. celsitudiez
cōtēplacōis occupāē: ieiunijs se
affligere: sc̄m̄ alio. i. asperitatē
p̄nie induere: et cinere mortis sc̄z
memoria se aspergere: deo p̄ bo-
na opa sacrificare: ad deum p̄ o-
rationem clamare. et frumentū
id ē eucaristie sacramentū cōtra
obfidionē. i. cōtra tēptamēta dya-
boli p̄parare. **S**acerdos etiā nr̄

ideft sacer dux bonus et discre-
tus dz p circūfpectionē dīcurrē
et omēs potētias aīe vīitare. et
q̄ anguſta loca ſenſuū corpali-
ū p que tamē iter p̄t eſſe ad ibe-
ruſalē. i. ad aīam capiendam di-
ſcrete auſtodiant debent ſe ſolli-
cīte p̄mumire. vt ſic holofernes
.i. dyabolus q̄ bene dicit̄ holo-
fernes. i. infirmans vitulū ſagi-
natū p eo q̄ leues carnales pin-
gues et opulētos ificiat poſſint
machina cōibz obuiare Qui em̄
taliter cōtra ipſū ſe p̄parauerit .
nūq̄ ſpūaliter ab eo victuſ erit
Bene igit̄ dicit̄ eccl̄. ij. fili acce-
dens ad ſeruitutē dei ſta in iuſti-
cia et tīore. et para aīam tuā ad
tēptacōez **V**el ſi vis dic q̄ ibe-
ruſalē ē eccl̄a de q̄ viri iſrahel. i.
viri eccl̄a. valde debent timē q̄ ab
holoferne dyabolo per vicia de-
ſtruat̄ et ideo eliachi ſac̄dos .i.
quilibet bonus p̄latus debet di-
ſcurrē et fideles ad orādū et reſi-
ſtendū piculo et artos paſſus et
trāſitus per quos habent ingre-
di hoſtes. i. ad vota religionis.
mādata legis. articulos fidei ſa-
cramenta eccl̄e. que quidē ſūt p̄ni-
cipales ingreſſus eccl̄e auſtodie-
dū et p̄ncipaliter occupandū
monere. necnon vt ad muros r̄-
gularis diſciplinē reedificande in-
tendere velint et oraciōi vacare
montes contemplacōis occupa-
re. frumenta meritorum et v̄tue-
tum preparare. ipſos debet do-
cere dicens illd̄ p̄mo regū **Pre-**

pate corda veſtra dño. zc.

Acbior p̄ncēps filiorū
amō holofermi petēti de
filijs iſrahel qui ſe p̄para-
bant contra eū defendē quidnā
eſt̄ incept̄ interrogare Qui dei
iſrahel mirabilia cepit p̄dicat̄ et
legē ppli iſrahel cōmēdare et inē
alia dicē q̄ ſi deus eorū ipſos iu-
uaē decreuerit nūq̄ holofernes
vel quicūq̄ alius poſſit p̄ualere
Indignatus holofernes ipſum
ad filios iſrahel duci fecit . et cū
ipſis extūc eſſe voluit. et hoc cū
capti eſſent filij iſrahel quorū de-
ū cōmēdauerat ipſe cū eis gladio
aſſirioz verberaret et ſic nullum
aliū deū eē dñz t̄re q̄ nabugodo-
nozor expiret̄. **D**ucit̄ igit̄ achi-
oz in bethuliā ſi occurrētibz ba-
liſterijs de iſrahel ipſū ducē ad
cītatē non potuerūt q̄ p̄pter ipz
ad arbore ligantes et recēdētes
ab exercitū dimiſerūt. quē tādē
filij iſrahel ſoluentes et in cītatē
ſuā ducētes oīa que atigerāt au-
dierūt et poſt fletus et orōes cī-
tate ſaluata ipſū cīcūderunt.
et in ſuū d̄ſozciū receperūt ſicut
ſcriptū ē zc **I**ſta poſſunt appli-
cari ad quēlibet ſanctū pro c̄ſti-
nomine crucifixum ſicut ad an-
dreā et petrum **A**cbior enim in-
terpretatur frater meus monta-
nus ſignificans illos ſcilicet qui
fratres p̄ caritatem fuerunt. et
montani p̄ mentis ſublimitatē.
et contemplationē. vel per vite
eminētiam dici poterāt. **C**ōſtat

Judith.

eū q̄ isti corā holopherne p̄nci
pe. i. corā nerone vel cōtra alios
tirānos potēciā dei isrl̄ sc̄z cristi
p̄dicabant et fidē ipsi? d̄menda
bāt. factū ē q̄ p̄ eū in bethuliā
que interp̄tat̄ domus p̄turiens
d̄n̄m. i. paradisi qui nob̄ d̄n̄m p̄
turiuit a misit morte intercedēte
sūt missi hoc ē p̄ istos ad arborē
sc̄z ad crucē fuerūt ligati ī cru
ceq̄ morte d̄nati et a crucē p̄ fi
lios isrl̄. i. p̄ angelos q̄ntū ad ai
mā sūt soluti in bethuliā. i. ī pa
disū deducti et a carne sua id ē a
corpe arcūsi p̄ mortē in ipsoꝝ
israhelitarū. i. in ipsoꝝ angelozū
cōsorcū sūt assumpti. Ipse vero
holophernes. i. tiranni finaliter
in orbe turpissima sūt assumpti.
Uae xix. Ascendit in arbore sic
omoz vt videret ib̄ m

Holophernes volens ca
pere ciuitatē bethulie et
alias ciuitates et filias
isrl̄ subiugare p̄mo studuit fon
tes et aquas eis auferre et iō cō
ductū p̄ quē aqua fluebat in ci
uitatem d̄fregit fōtesq̄ que cir
ca ciuitatē erāt custodiri fecit. et
sic ppl̄m ciuitatē h̄zredō siti? ar
doze cōfecit. Vñ etiā sic infra ca.
xi. d̄z sanguinē pecoz suoz bi
bere proponebāt. et ad oleū et
frumenta que d̄no deo suo cōse
crata fuerāt d̄tra p̄bas a iusticiā
man? suas volebāt extēdē. q̄ tñ
cōtingē nō debebāt. Sic vere di
co q̄ holophernes dyabol? qui
d̄tinue ciuitatem eccl̄ie vel aīe per

temptacōes obsidet et sūme stur
det aquā grē et deuocōis subtra
bē et fōtē lacrimaz et d̄pūctiois
necnō fōtem miē a d̄passiois sic
care. Quo fō statī fitis et ardoz
maloz d̄ fiderioꝝ sc̄z auaricie et
carnalis d̄cupie in illa citate cō
surgit que habitatoēs ei? afficit
et affligit in tñ q̄ iā oēs ad fiti
auaricie t̄pandā sanguinē peco
rū. i. t̄palem substāciā simplicū
vel subditoꝝ suoz bibūt rapinis
et exactionibz illū sugūt. qd̄ po
tissime patet de illis qui in mū
do habent iuridicā ptātem qui
sc̄z sanguinē alienū. i. vitā et sub
stāciā t̄palem bibē delectantur.
nūi xxij. Nō accubabit leo do
nec rapuerit p̄dam a occisorum
sanguinē bibat. Istis etiā nō suf
ficiat sanguinē pecoz. i. subditoꝝ
suoz bibē q̄nymo ad oleū a fru
mentū d̄no d̄secratū. i. ad bona
eccl̄astica d̄no cōsecrata atz dedi
cā manū mittē et ipsa fraudulē
ter vel violenter ab iphi? eccl̄asti
cis subtrahē vel auferre student
sicut ad l̄rām patet de malis p̄n
cipibz et malis iudicibus et ma
lis p̄latis et officialibz de malis
bailluis et lictoribz patet qui
omnes sanguinem subditoꝝum
bibūt. et quando possunt bona
deo et eius seruitoribus dedica
ta que ipsis nō licet tangē deuoc
rant et cōsumūt. Unde sequitur
infra ca. xi. Qui hoc faciūt certū
est q̄ in perdiciōe dampnabū
tur

Judith.

Uolēs iudith placē p̄n-
cipi holofermi p̄o orōmi
se dedit. ciliō se induit
et cinerē sup caput suū posuit et
oratoriū intrauit. tādē vero de lo-
co surgēs in quo corā domino p̄-
strata iacuerat vestimēta viduita-
tis exiit. corpus suū lauit mir-
ra optia se inunxit. crines capi-
tis sui discriminauit. et iocūditati-
s vestimētis se restiuit mirram
capiti suo iposuit. sandalia pe-
dibus suis circūcūxit assūpsitq;
dextera maures anulos et lilia et
ornamētis oibus se p̄auit. Ista i²
sic ornata a p̄ncipe cōcupiscit
et in tabernaculo eius introdu-
ctur et a cunctis seruis ip̄s ho-
noratur. **S**i vis dic de iudith
in bono que interpretatur glo-
rificans q; significat aiā xp̄ia-
nā que deū glorificare tenetur.
Igit̄ si illa vult placere p̄ncipi
nrō xp̄o debet intrare oratoriū
secrete meditacōis accipere ciliū
.i. asperitatē penitentie et mac-
eracionis. emittere ad deum vocē
et gemitū oracionis. tandem de-
bet de terra. i. de terrenis p̄ affec-
cionem celestium surgere. vesti-
menta viduitatis idest conuersa-
cionem peccati seu veterē homi-
nem exuere p̄ lacrimosam opū-
cionem se lauare et crines capi-
tis idest affectus et cogitatus cor-
dis per confessionē pectinare et
expandē et discriminare. miro
odore deuocionis se vngere: ve-
stibus iocunditatis idest conuert

facione honesta se induere: mir-
ram altē et eleuate contemplaci-
onis capiti siue corā suo debet i-
ponere: sandalia diuini timōis
pedibus affectionū suarū com-
ponere: et dextera bona op̄-
rum suis brachijs applicare. De-
bet etiā accipere maures qui au-
res ornant. v̄tutē paciē qua sciz
paciēt̄ audiat: anulos q; facili-
ter voluūt. i. v̄tutē obediē: lilia q; co-
lorē cādidū sortiuūt. i. cādorē ca-
stitatis et cōtinētiē. **H**ij̄ igit̄ si aiā
sic cōta fuerit p̄culdubio p̄ncipi
militie nrē xp̄o mirabili-
ter placebit et vsq; ad tabnaculū e² scz ad
paradisū veniet et t̄ eterne q̄t̄ au-
biulū s̄bitrabit. **U**n̄ in p̄s^o. Au-
di filia et vide et inclina aurem
tuā. et c. Dicitur etiā cristo de aiā
btā. **A**stitit regina a dextris tuis
in vestitu deaurato circūdata va-
rietate. **I**psi vero aiē subdit̄ illd̄
immediate positū. **V**el si vis dic
q; holofernes que iudith volēs
occidē taliter vt p̄missum est se
ornaui et q; dyabolus que p̄ cō-
iudith. i. scā aiā vel scā ecclā spū-
aliter vincit et supat quādo pre-
dēs cōmētis et v̄tutibus se or-
nat. **V**el dic q; iudith ē btā v̄ go-
q; p̄ cō p̄ncipē militie supborū.
seu repborū scz dyabolū q; p̄p̄z
israheliticū. i. p̄p̄z fidelium tēpta-
cōibus oppuḡt aquā deuocōis ip-
si subtrahit et citatē ecclē capē et
destruē tēptat. destruxit et sup-
auit. et potētā ei² eneruauit et dei
p̄p̄z de ip̄s m̄ibus liberauit

Judith.

et potentiā eius enervavit et dei
plūm de ipsius manib; liberavit
ipsū etiā nūc cotidie supat et de
uotos suos ab ipso liberat et de-
fendit. **Un** pprie d; infra xiiij. **U**
na mulier hebreā fecit cōfusiōnē
in domo nabugodonosor.

Quoniam holofernes pnceps
militie regis assiriorū est
in obsidione bethulie fa-
ctū est q; quedā mulier iudith
noīe vari; appata cōnatib; se su-
o cōspectui pntavit. Qui statim spe-
cie et pulchritudine eius raptus in
cōcupiaz carnis exarsit et ipi; cō-
cubitū exq̄siuit. Ille igit; multo
vino iebriatus et sopitus cubicu-
lū intrat: h; mulier illa vidēs ip-
sū ebriū et sopitū euaginato ip-
sius holofernis gladio caput e-
ius āputavit et ipsū ancille sue
tradidit. et euoluto corpe cono-
peū eius abstulit et recessit. Ma-
ne aut; facto cū cubicularius ip-
sius ipsū in solo mortuū reperisset
et caput a corpe vider; abesse. in-
cepit dicē et clamare. Ecce holo-
fernes iquit iacet in terra: et caput
eius nō est in eo. Quo audito ex-
ercitus dilabit; et pijcientes ar-
ma relictis copijs fugē cōpellun-
tur. Hostes vō sui a ciuitate ex-
eūtes et ipsos virilit; psequētes
tētozia et supellectilia oīa depre-
dant; et de diuicijs fugitiui holo-
fernis exātus vniūsalit; louple-
tant; et cū festis et diuinijs iocun-
dant;. **H**olofernes iste p̄t sig-
nificare mūdi et ecclie p̄ncipes

et rectores in gloria exātus et sub-
ditoꝝ multitudine gloriātes: is-
ta aut; iudith p̄t malā et cōnatā
mulierē vel etiā peccatū luxurie
designare. Quia p̄culdubio ista
ē veritas. q; p̄ncipes n̄re milicie
xp̄iane tā seculares q̄ ecclesiasti-
ci multo vino et potu delicijsq;
et vicijs hodie iebriati p̄ somp-
nolentiā. negligentā malarūq;
mulierū pulchritudinē decepti et
allecti carnis cōcubitus app̄ben-
dunt ita q; h̄re sc̄i in suis cubi-
culis h̄mōi mulieres delectant;. **I**
do iste sūt que caput. i. capita-
le suū et t̄palē eius substantiam
tollūt. et ipsos p̄stratos et pau-
pes in suo sanguine. i. in luxuria
voluptatis diffamatos deserunt
et recedūt: caput suū. i. capitale
et diuicias sc̄i tollūt. **N**ō aut;
ei mulieres de luxurioso postq̄
caput suū h̄re p̄nt: q; statim post
q̄ diuicias suas exhauerūt. de
ipsis āplius nō curātes recedūt.
Judithi xvi. **R**asis crimib; samp-
sonis cepit dalida eū abijcē. Sic
igit; fit q; p̄ncipe vel p̄lato car-
nalit; p̄ luxuriā mortuo vel opp̄s-
so. exātus ei; .i. subditoꝝ plūs
p̄ diūsa vicia dilabit; et p̄p̄t defe-
ctū corrcōis v̄tutū et morū vni-
tas dissipat;. **F**acile ē em̄ q; sub-
diti deuēt et corā hostib; suis. i.
demoib; et tēptacōib; succūbāt
v̄nitatē et caritatē amittūt q̄n p̄n-
cipē p̄latū vel supiorē a m̄licib;
captū et p̄ luxuriā infamē et spi-
ritualit; esse mortuū vidēt. **Z**ach

Judith.

xiiij. **P**er cute pastore: et disper-
get oues greg. Vel si vis dic q
ista deceptrix mulier malos pn-
cipu filiaris et adulatoris de-
figt. q cu spe aicie ipsis magti-
bo adulat et tata sciut dice et fa-
ce qvlsq ad cubiculu. i. vsq ad
secreta filia admittat. **U**bi cu se
introducos viderit et eos in a-
more suo bene raptos cognoue-
rint eos ebos et dormientes. i.
ignaros et negligentes inuene-
rit statim ad auferedu eis caput.
.i. debitam intentione et sciam du-
tum inqutu scz ipsoz malo filio
mediate et eozu adulaoe falsa
suffragate. vie et cofilia repiut
qbz isti pncipes a dm ad exacti-
oes et rapinas cōtra deū et iusti-
cia dicitur. inquātū capite cōscie
pdito in sanguie crudelitatis vo-
luptant et in terra terrenorū a-
more iacent totaliter et versan-
t et ide fit q exercitus subdito-
rū dilabit et gūat. **D**ū de talibz
malis filiaris et adulatoribz.
pt did illd qd de ysbofeth did.
t. ij. regū iij. **Q** duo latroēs in-
gressi inuērūt regē dormiētē su-
p lectū in dclau: et eū interfici-
ciētes sublato capite abierūt.
Duo ei latroēs sūt duo gena p-
sonaz scz mali filiaris seu detra-
ctoēs et adulatoris q p eo latro-
nes dicit qz pncipibz caput a cō-
sciaz: alijs vero famā et tpalem
sbaz furāt. **V**el dic q ista mu-
lier figt falsos aicos qui oio stu-
dēt diti aicias et failiaritates

contrahere ad hoc vt possint ca-
pitale et diuicias eozum subtra-
here et lucrū tpale ide recipe
et acquirere. **Q**uod cum fecerit
et ipsos paupes mortuos et de-
pressos viderint statim solēt e-
os dimittere et de ipsis ampli-
nō curare. **S**ufficit em eis q pos-
sunt caput talū secum ferre. **E**c-
cāstia xij. **S**i nichil habueris.
derelinquet te: si habueris ali-
quid te ai cōuiuet. **V**el dic q
ista mulier significat auariciam
fimoniam seu carnalē affectioēz
que reuera multis modernis pu-
cipibz taliter hodie intināt. et
multos taliter infatuant q ca-
put recte intencōis et debite cō-
scientie ipsis subtrahunt vel fu-
rātur. **Q**uod patet de multis q
tū in pprio sanguine voluptati
.i. in pprio amore cōsanguine
ozum suozū implicati sunt q iā
in terra. i. in terrenoz amore ia-
cere. et de celestibus nichil cura-
re penitus oprobantur. **E**t hoc
est quod hic dicitur. **E**cce holo-
fernes iacet in terra et caput ei
nō ē in eo. **N**ō repēdūt tales
iosue vij. cui in psona plati dicitur
Surge: cur iaces pronus in
terra. **M**oralizacionem alle-
goricā et eciam misticā quā po-
nunt doctores et glose scz qper
iudith intelligitur ecclesia p na-
bugo donozoz diabolus p holo-
fernem anticristus intelligatur
oitto cā breuitatis **D**iabolus ei
pncipē exercitus ē pboz scz atixp;

mittet: cui se mūdus p̄ti spon te
partī coacte subijciat. quē tñ scā
mulier ecclā in fide pseuerādo fi
nalitē vincet. Job. v. Hec est em̄
victoria q̄ vincit mundū: fides
nostra. **E**xpliat moralizatio
libri iudith

Incipit moraliza
tio hester
Assuerus rex q̄ reg
nabat ab india vs
q̄ in ethiopiā sup
centū a xxvij puin
cias anno 3° regni sui fecit grāde
conuiuū p̄cipibz a pueris suis
fortissimis psarū medoz a incli
tis p̄fectis puiciarū longo tēpo
re a hoc in illa domo mirabili de
qua legitur in histoia alexandri
q̄ colūpne erant argētee. tectū fi
cut firmamētū gemis lucētibus
ad instar stellaz a signorū disti
ctum. septē autē diebus fiebat p̄
paracō. postea autē p̄paratum est
cōuiuū in vestibulo orti nemo
ris qd̄ regio cultu et maū erat cō
fitum. erant autē ex vtraq̄ pte tē
toria mira contexta varietate. et
in pauimento lecti aurei vt dicit
cōmestoz vineā habebat mirabi
lem. orti eius. i. vites erant argē
tee: palmites aurei. boti diūsa
rum gemaz varietate distincti.
populū autē vniūsum qui inuen
tus est in susis ad conuiuū inuita
uit. **A**ssuerus iste q̄ interptat
bitudo atrii vel ostiū significat
xp̄m qui ē rex magnus sup om
nes deos et qui est beatitudo ad
glorificādū. atrium ad recipien

dum. ostiū ad nos in paradisi in
troducēdū Job. x. Ecce ego sum
ostiū Ille igit̄ tercio anno regni
sui. i. tercio tpe mundi scz in tpe
gracie cunctis suis fidelibz in or
to regio ecclesie scē mris mirabi
le cōuiuū p̄pauit in quo scz cor
pus xp̄iū comedēdū dedit et in
q̄ sangnē suū loco vini effudit.
Mathei xxij. Hō quidā fecit ce
nam magnā et conuocauit mul
tos. Cōuiuū autē dicit̄ a con et
vino viuis quia ibi simul viuūt
et sic pprie fidē ecclesie designat
vbi et in qua diuerse nacōnes et
populi viuere cōprobāt. Et q̄a
nobilitatē cōuiuū fecit hospitis
seu domi dicio. loci dispositio. ci
borū appositio conuiuiaz ordina
tio. igit̄ si de rege querit̄ dico q̄
ille assuerus est. i. xp̄us et c. Sed
supra si q̄rit̄ de loco dico q̄ illud
cōuiuū fit in domo et in orto id
ē in ecclā q̄ dicit̄ do? rōe securita
tis. dicitur ortus rōe fructuose a
memitatis. Dicit̄ domus vbi co
lūpne argētee. i. p̄dicatores e
loquētes et argētei debēt esse
tectū vero supi? i. p̄latoz supio
rum stat? q̄i firmamētū p̄ cōstā
ciam debent eminere et in eis de
bet stellaz et signorū. i. virtutū
copia splendere. **G**enesis. p̄mo
Stellas posuit in firmamēto ce
li. Ortus ecclā ille vineam sacre
scripture cōtinet que vites argē
teas p̄ eloquēciā: palmites au
reos p̄ sapienciam. vuas de lapi
dibus preciosis per virtutem et